

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1

Roles of Primary School Administrators in Academic Administration of
Schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office

1

พัทยา ไชยชันธ์¹ บุญมี ก่อบุญ² และวันเพ็ญ นันทะศรี³

Pattaya Chaiyakhan, Bunmee Koboon and Wanpen Nantasri

Received: November 17, 2023

Revised: January 23, 2024

Accepted: January 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน และ 5) ศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและครูในโรงเรียน จำนวน 438 คน จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .28-.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .56-.87 และค่าความเชื่อมั่น .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาท

¹⁻³ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร; Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารวิชาการโรงเรียน โดยรวมสัมพันธ์กันทางลบ 4) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อการบริหารวิชาการโรงเรียน บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีด้านที่ควรพัฒนา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) แนวทางพัฒนาบทบาท คือ ควรส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียน 5.1) ได้รับความศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 5.2) ได้รับความฝึกอบรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น 5.3) นำเสนอผลการจัดการเรียนรู้และนำเสนอผลงานทางวิชาการกับต้นสังกัดและอื่น ๆ 5.4) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5.6) สร้างสื่อการสอนที่ทันสมัย 5.7) พัฒนานวัตกรรม 5.8) พัฒนาตนเองผ่านระบบ Online ต้นสังกัดและอื่น ๆ 5.9) ศึกษาดูงานตามภาระงานหน้าที่รับผิดชอบ และ 5.10) มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เสริมสร้างค่านิยมในการทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนประถมศึกษา, งานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the level of the roles of primary school administrators; 2) to study the level of school academic administration; 3) to study the relationship between the roles of primary school administrators and school academic administration; 4) to study the predictive power of the roles of primary school administrators on school academic administration; and 5) to study the guidelines for developing the roles of primary school administrators with school academic administration under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 by surveying opinions from a sample group of 438 primary school administrators and teachers in the school using a multi-stage sampling method. Data were collected using a questionnaire on the roles of school administrators with a discrimination power of .28-.92 and a reliability of .95. The questionnaire on academic administration had a discrimination power of .56-.87 and a reliability of .97. Data were analyzed using basic statistics, Pearson's Correlation

Coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research results found that 1) the roles of primary school administrators overall were at a high level; 2) the level of school academic administration overall was at a high level; 3) the roles of primary school administrators and school academic administration overall were negatively related; 4) the roles of primary school administrators had the predictive power of school academic administration. The roles of primary school administrators concerned school academic administration under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. There were areas that should be developed, namely the promotion and development of teachers and personnel aspect; and 5) in terms of guidelines for role development, teachers and personnel in schools should be promoted and developed, namely 5.1) they should be supported to continue their studies at a higher level; 5.2) should be trained for promotion to higher levels; 5.3) should present the learning management results and present academic work to their employers and others; 5.4) should design learning management and have real measurement and evaluation; 5.6) should create modern teaching media; 5.7) should develop innovations; 5.8) should develop themselves through the online system of the organization and others; 5.9) should have study trip according to the workload and responsibilities; and 5.10) they should have desirable characteristics that reinforced the values of working as a team, having morality, ethics, and honesty.

Keywords: Roles of School Administrators, Primary Schools, Academic Work

บทนำ

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับกิจกรรมการบริหารงานที่จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยหลาย ๆ อย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง บทบาทความเป็นนักประสานงานก็เป็นประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานสำเร็จได้อย่างราบรื่นและการบริหารงานการศึกษาในสภาพปัจจุบันนี้ ผู้บริหารต้องปฏิบัติบทบาทของตนเองอย่างเต็มที่โดยมีการใช้กลยุทธ์และมีเทคนิคในการบริหารในระดับสูง (ประทวน บุญรักษา, 2555) งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นหัวใจในการบริหารงานในสถานศึกษา เพราะความมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา คือ การ

จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ นักเรียนต้องมีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมและมีการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (โนริยา สุจาบุร, 2557) ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นองค์กรหลักที่สำคัญที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรับรองคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษา ข้อมูลจากแผนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผ่านมานั้น ด้านงานวิชาการโรงเรียนนั้นยังประสบปัญหาตลอด ซึ่งจากผลการทดสอบนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาภายในสังกัด คุณภาพการประเมิน ในปีการศึกษา 2563 คะแนนรวมทุกกลุ่มสาระ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ได้เท่ากับ 40.68 และในรายวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์มีคุณภาพรายวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 ผลการทดสอบดังกล่าวเป็นที่ไม่น่าพอใจกับต่อคุณภาพจากการจัดการศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และมีคุณภาพการศึกษาที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งสาเหตุอาจมาจากปัจจัยหลายในหลาย ๆ ด้าน เช่น จากด้านของผู้เรียน นักเรียนขาดเรียนบ่อย ขาดเรียนนานอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน ไม่สนใจจะสอบ อีกทั้งนักเรียนต้องการที่จะศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ด้านครูยังก้าวไม่ทันเทคโนโลยี ทั้งทำสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ไม่กระตุ้นนักเรียนให้สนใจกับเนื้อหาที่ครูกำลังสอน และครูยังรู้ขาดทักษะความเข้าใจในการจัดกระบวนการสอนให้มีคุณภาพ ด้านผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักต่อการจัดการเรียนและวิชาการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ตนเอง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งเหมาะแก่การนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. เพื่อศึกษา แนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 438 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (วารุ เพ็ง สวัสดิ์, 2551) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย การจับสลากตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ของโรงเรียนทั้งหมด ดังนี้ 1.1 โรงเรียนในอำเภอเมือง จำนวน 51 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 โรงเรียน 1.2 โรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 20 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 โรงเรียน 1.3 โรงเรียนในอำเภอกุดบาก จำนวน 7 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน 1.4 โรงเรียนในอำเภอเต่างอย จำนวน 5 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน 1.5 โรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 12 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน 1.6 โรงเรียนในอำเภอโพนนาแก้ว จำนวน 8 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 โรงเรียน 1.7 โรงเรียนในอำเภอภูพาน จำนวน 6 โรงเรียน ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน รวมทั้งหมด 89 โรงเรียน 1.8 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยศึกษาทุกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างใน

ข้อ 1.8 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 89 คน และ 1.9 ครู ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2.2 โดยกำหนดจำนวนครูใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 ของครูทั้งหมด ซึ่งจะได้จำนวนครู 349 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู จำนวน 438 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ในสร้างแบบสอบถามตามกรอบและจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ผ่านขั้นตอนจนสมบูรณ์ แล้วนำเครื่องมือที่ได้ไปใช้กับผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาหาค่าอำนาจจำแนก ตามวิธีการของเพียร์สัน โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .23 ขึ้นไป โดยด้านบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง .80-.10 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .28-.92 ค่าความเชื่อมั่น .95 ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ .80-.10 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .56-.87 ค่าความเชื่อมั่น .97 แสดงถึงข้อคำถามที่เหมาะสมใช้ได้

3. ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) ส่งหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม 2) ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนด้วยตนเองผ่านช่อง รับ-ส่ง ทางตู้เอกสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ 3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ข้อมูลสำคัญตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม นำสถิติพื้นฐานมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556) โดย การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ

การบริหารงานวิชาการโรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลข้อมูลไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษากับการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ใช้คำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) Bartz (1999 อ้างถึงในสุภมาส อังสุโชติ, 2556)

4.5 บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษามีอำนาจพยากรณ์ต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ ใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ ได้แก่ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Correlation) ตามวิธีการของเพียร์สันและหาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

- 1) นำผลการศึกษาโดยเลือกด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดมาร่างเป็นแนวทางพัฒนา
- 2) ร่างแนวทางพัฒนาเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเสนอแนะ แล้วจึงเสนอแบบแจกแจงความถี่
- 3) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วนำเสนอแนวทางพัฒนา

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการประสานความ

ร่วมมือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการและด้านการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2. ระดับบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (X_t) กับการบริหารวิชาการโรงเรียน (y_t) โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรมีความสัมพันธ์ทางลบ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับปานกลาง และด้านการสร้างแรงจูงใจการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านประสานความร่วมมือ กำหนดนโยบาย และการวางแผน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของพยากรณ์ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ร่วมกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .63 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 40

สามารถเขียนสมการพยากรณ์วิเคราะห์การถดถอยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์วิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 6.166 + -0.432(X_4) + 0.248(X_2) + 0.179(X_1) + -0.167(X_5)$$

สมการพยากรณ์วิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = -0.498(Z_4) + 0.307(Z_2) + 0.216(Z_1) + -0.213(Z_5)$$

5. แนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า มีแนวทางพัฒนา 1 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาครู

บุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเจตคติที่ดีและยังได้พัฒนาความรู้สึกรักคิด เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองเพื่อให้งานที่ปฏิบัตินั้นบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 10 ข้อ ดังนี้ 1) ครูและบุคลากรได้รับส่งเสริมและพัฒนาพัฒนาให้ได้รับการศึกษาต่อตนเองและวิชาชีพ 2) ได้รับฝึกอบรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น 3) ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ 4) ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 5) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 6) ได้รับการส่งเสริมในการจัดการเรียนรู้ และสร้างสื่อการสอนที่ทันสมัย 8) ได้รับการพัฒนานวัตกรรมตามรูปแบบการกิจกรรมที่จัดการเรียนการสอน 8) ได้รับส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบ Online ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 9) ได้รับส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาดูงานตามภาระงานหน้าที่รับผิดชอบ และ 10) ได้รับส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เสริมสร้างค่านิยมในการทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาพรวมมีระดับมาก จัดเรียงได้ คือ ด้านส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ประสานความร่วมมือ กำหนดนโยบายและการวางแผน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ที่กำหนดโครงสร้างและจัดบุคลากรในสถานศึกษา และส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ ของบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีการสร้างแรงกระตุ้นในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน ให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความสุขกับการทำงาน อันจะส่งผลบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันธิณี ม่วงเนียม (2560) พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ สุกลใส (2559) พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรวัลย์ รัตนะ (2558) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ

2. ระดับบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีระดับมาก จัดเรียงได้ คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติและประเมินผลการเรียนของนักเรียน พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ

นิเทศการศึกษา ผลสืบเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับงานวิชาการซึ่งสำคัญที่จะพัฒนา นักเรียนสู่คุณภาพ การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนผู้บริหารได้ตระหนัก เข้าใจบทบาทหน้าที่และ สามารถดำเนินได้จริงจัง จึงทำให้การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นประสบผลสำเร็จและมี คุณภาพ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนต่อจัดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับความถนัด ตรงตามต้องการนักเรียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความตระหนักด้านการศึกษา วิเคราะห์วิจัย การนำผลมา ใช้ในการพัฒนาคุณภาพด้านจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินนิเทศภายใน คู่มือ กระตุ้น แนะนำทักษะทางวิชาการ ให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการวัด ประเมินและผลการเรียนของนักเรียนผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการวัด ประเมินผลสภาพจริง เพื่อปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาของยุพา พรหมแย้ม (2562) พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางลบ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่เห็นตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารงาน จึง ส่งผลด้านบทบาทมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงควรใส่ใจต่อบ ทบาทตนเอง จะได้เพิ่มศักยภาพนักเรียนได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของไอลดา โสรถาวร (2561) พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่สำคัญ เพราะเป็นคนที่รับผิดชอบในการบริหารทุกอย่างในโรงเรียน การบริหารจัดการต้องใช้ทั้งศาสตร์ ศิลป์ เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง แสดงออกถึงบทบาทต่าง ๆ ในการดำเนินงานสู่การบริหารจัดการงานที่มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ตามจุดมุ่งหมาย ของโรงเรียน

4. วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหาร งานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้การ บริหารงานวิชาการโรงเรียนเป็นตัวพยากรณ์ คือ บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา การ ประสานความร่วมมือ การกำหนดนโยบายและการวางแผน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และการ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .63

สมการพยากรณ์วิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 6.166 + -0.432(X_4) + 0.248(X_2) + 0.179(X_1) + -0.167(X_5)$$

สมการพยากรณ์วิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = -0.498(Z_4) + 0.307(Z_2) + 0.216(Z_1) + -0.213(Z_5)$$

ทั้งนี้บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีอำนาจพยากรณ์ต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัชรินทร์ สุกใส (2559) กล่าวถึง บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลชลบุรี พบว่า ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X_1) ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (X_2) ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X_3) ความเป็นผู้วางแผน (X_4) ความเป็นผู้ตัดสินใจ (X_5) ความเป็นผู้ประสาน (X_6) ความเป็นผู้ประเมิน (X_7) ความเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (X_8)

5. แนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดในการบริหารวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้และนำเสนอผลงานทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูและบุคลากรได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ และสร้างสื่อการสอนที่ทันสมัย ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนานวัตกรรมตามรูปแบบภารกิจที่จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบ Online ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาดูงานตามภาระงานหน้าที่ที่รับผิดชอบและ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เสริมสร้างค่านิยมในการทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งสอดคล้องกับสุนันธิณีย์ ม่วงเนียม (2560) พบว่า บทบาทด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาปฏิบัติตนตามบทบาทด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร โดยเรียงระดับมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุน

ให้ครูเข้าประชุมส่งเสริมศักยภาพของตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในชั้น ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนางานและพัฒนาตนเอง

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษากับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรตระหนักในเรื่องบทบาทของตนเองเพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพ ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมุ่งเน้นในด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร โดยการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรได้รับการอบรมพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- ไกรวัลย์ รัตนะ. (2558) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่สงขลา.
- โนรียา สุงามารู. (2557). พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอสรีสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประทวน บุญรักษา. (2555). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. เข้าถึงได้จาก http://www.academia.cdu/หน่วยที่_10_บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ.Htm.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2557). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัชรินทร์ สุกใส. (2559). บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วาร์ เห่งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุนันธิณี ม่วงเนียม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(1), 307-318.
- สุภมาส อังสุโชติ. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ใน หน่วยที่ 6 ใน เอกสารการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไอลดา โสรถาวร. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.